

UCHWAŁA Nr LXXIII/566/2023
RADY MIEJSKIEJ W KAZIMIERZY WIELKIEJ
z dnia 30 stycznia 2023 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025
w Gminie Kazimierza Wielka

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 40) w związku z art. 176 ust. 1, oraz art179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. z 2022r. poz. 447) uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji 3-letni „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 w Gminie Kazimierza Wielka”, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Traci moc uchwała Nr XXIV/183/2020 Rady Miejskiej w Kazimierzy Wielkiej z dnia 3 marca 2020r. w sprawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2023

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Kazimierza Wielka i Kierownikowi Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kazimierzy Wielkiej.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Wacław Piwudzki

Uzasadnienie

Z dniem 1 stycznia 2012 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2022r. poz.447). Zgodnie z art.176 pkt.1 ustawy, do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Art. 179 ust.2 w/w ustawy wskazuje, że programy uchwalane są przez Radę Miejską z uwzględnieniem potrzeb związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 w Gminie Kazimierza Wielka” jest kontynuacją poprzedniego Programu Wspierania Rodziny.

W związku z powyższym podjęcie powyższej uchwały jest uzasadnione..

PREZYDENT
RADY MIEJSKIEJ

Wacław Piwodziński

Gminny Program Wspierania Rodziny
lata 2023-2025 w Gminie Kazimierza Wielka

styczeń, 2023r.

Spis treści

WSTĘP.....	2
WYTYCZNE ORAZ PODSTAWY PRAWNE DO PODJĘCIA DZIAŁAŃ.....	3
PODSTAWY TEORETYCZNE PROGRAMU.....	5
POJĘCIE RODZINY W ASPEKCIE PRAWNYM.....	6
CHARAKTERYSTYKA SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNA GMINY KAZIMIERZA WIELKA.....	7
POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE GMINY.....	7
LUDNOŚĆ I STRUKTURA DEMOGRAFICZNA GMINY.....	8
BEZROBOCIE NA TERENIE GMINY KAZIMIERZA WIELKA.....	10
CHARAKTERYSTYKA RODZIN OBJĘTYCH WSPARCIEM POMOCY SPOŁECZNEJ.....	11
CHARAKTERYSTYKA INSTYTUCJI WSPARCIA RODZINY NA POZIOMIE GMINY POD KĄTEM REALIZACJI ZADAŃ.....	13
ASYSTENT RODZINY.....	16
RODZINA WSPIERAJĄCA.....	19
GRUPY WSPARCIA I GRUPY SAMOPOMOCOWE.....	19
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO.....	20
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE.....	20
PRACA SOCJALNA.....	21
PARTYCYPACJA W KOSZTACH UTRZYMANIA DZIECI Z GMINY KAZIMIERZA WIELKA UMIESZCZONYCH W PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	22
ANALIZA SWOT.....	23
CELE GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY.....	24
CZAS REALIZACJI DZIAŁAŃ WYNIKAJĄCYCH Z PROGRAMU.....	25
ADRESACI PROGRAMU.....	26
REALIZATORZY PROGRAMU.....	26
POTENCJALNE ZAGROŻENIA MOGĄCE WPŁYNAĆ NA OSIĄGNIĘCIE ZAŁOŻONYCH CELÓW.....	26
FINANSOWANIE PROGRAMU.....	27
PROMOCJA PROGRAMU.....	27
MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.....	28
PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU.....	28
PODSUMOWANIE I WNIOSKI KOŃCOWE.....	28
Spis tabel, wykresów i rysunków.....	30

WSTĘP

Rodzina jest pierwszym, naturalnym środowiskiem człowieka oraz podstawową komórką społeczną. To właśnie ona w dużej mierze jest najistotniejszym stymulatorem rozwoju dziecka. Decyduje w jaki sposób wykorzystana ono zdobyte doświadczenia, jak będą kształtować się jego ideały, uczucia oraz w jaki sposób dobierze swoje wzory do naśladowania. Rodzice ponoszą również szczególną odpowiedzialność za kształtowanie kultury czasu wolnego u swoich dzieci.

Rodzina, z uwagi na to jaki ma wpływ na jednostkę oraz społeczność, ma charakter ponadczasowy i uniwersalny. Zgromadzenie Ogólne ONZ ogłosiło rok 1994 Międzynarodowym Rokiem Rodziny, a kolejne dziesięciolecia jego obchodami. Podkreśliło to fundamentalne znaczenie rodziny w polityce państw na całym świecie oraz coraz ważniejszą rolę w działaniach podejmowanych na rzecz postępu i rozwoju. Stanowiło również odpowiedź na zachodzące przemiany społeczne, ekonomiczne oraz demograficzne.

To właśnie rodzina stanowi odzwierciedlenie przemian społecznych, w jakich funkcjonuje. Obecnie głównie wskazuje się na problemy w wypełnianiu zadań, trudności materialne, brak wsparcia dla młodego oraz starszego pokolenia, trudności w łączeniu obowiązków zawodowych i rodzinnych. Do prawidłowego funkcjonowania rodzina potrzebuje bezpieczeństwa i to zarówno tego, które gwarantuje jej system i państwo, jak i tego, które tkwi w więzach i samej strukturze rodziny. Rodzina powinna być dla każdego człowieka czynnikiem stabilizacji, pomocy materialnej i oparcia społecznego.

W zależności od warunków zewnętrznych i wewnętrznych model rodziny ulega ciągłym zmianom. Zmiany te dokonują się w zakresie wypełniania ról społecznych i pozycji poszczególnych jej członków. Jak każda zmiana, również te pojawiające się w rodzinie wzbudzają w jej członkach lęk, niepewność, poczucie bezsilności. Jednocześnie zwiększa się też świadomość społeczna rodzin i w sytuacjach kryzysu coraz częściej poszukują profesjonalnej pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu rodzinnych problemów. Niniejszy Program ma stanowić odpowiedź gminnych instytucji na te problemy.

W udzielaniu wyspecjalizowanej pomocy bardzo ważna jest rola między innymi pracowników społecznych i asystentów rodzin, którzy powinni posiadać wiedzę, umiejętności komunikacji i empatii.

Rok 2020 nieoczekiwane przyniósł nowe zmartwienia, obowiązki i tym samym wyzwania stojące zarówno przed rodziną, jak i instytucjami publicznymi. Ogłoszona pandemia COVID-19 wpłynęła znacząco na funkcjonowanie placówek, jak i organizację służb. Wspieranie rodzin jest działaniem priorytetowym bez względu na występujące okoliczności, dlatego kontakt z klientami pomocy społecznej wymagał ogromnej determinacji ze strony wszystkich pracowników służb społecznych, nawet pomimo odgórnie narzuconych ograniczeń epidemiologicznych.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 stanowi zatem sprecyzowany plan wdrożenia działań w zakresie pomocy rodzinom przeżywającym wszelkiego rodzaju trudności oraz spójny i skuteczny system pomocy rodzinom dla dobra lokalnej społeczności.

WYTYCZNE ORAZ PODSTAWY PRAWNE DO PODJĘCIA DZIAŁAŃ

W odpowiedzi na problemy, z jakimi borykają się współczesne polskie rodziny powstał Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 w Gminie Kazimierza Wielka, w dalszej części opracowania zwany Programem. Został on opracowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, Tekst uchwalony w dniu 2 kwietnia 1997 r. przez Zgromadzenie Narodowe (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz.483 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021r. Poz. 2268 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2022, poz. 447 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020r. poz. 1329, z 2022r. poz. 2140.);
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2022r. poz. 1577 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021r. poz. 1119 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022r. poz. 615 z późn. zm.);
- Ustawa dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2022r. poz. 1205 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2022r. poz. 763, 764 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2022r. poz. 2140, 2243);
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2022r. poz. 2140).

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, samorząd gminy powinien opracować i realizować **3-letni program wspierania rodziny**. Już sama pream-

buła wyraźnie określa cel ustawy i determinuje jej charakter, a tym samym wyznacza kierunek, w którym ma podążać interpretacja jej poszczególnych unormowań.

Preambuła

Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami

Preambuła jednoznacznie określa, że najważniejsze jest **dobro dziecka** oraz **dobro rodziny** jako podstawowej komórki społecznej, przy czym **dobro dziecka powinno być stawiane zawsze na pierwszym miejscu**. Ustawa w swoim zakresie nakłada obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej na jednostki samorządu terytorialnego oraz na organy administracji rządowej, we współpracy ze środowiskami lokalnymi, organizacjami społecznymi i organami pomocniczymi. Podział zadań między poszczególnymi szczeblami administracyjnymi prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Podział zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej

Gmina	Powiat	Województwo
Profilaktyka – wspieranie rodziny	- piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna - usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej - adopcja	
- asystent rodziny - placówki wsparcia dziennego - rodziny wspierające - inne podmioty lub instytucje działające na rzecz rodziny	- rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka - placówki opiekuńczo-wychowawcze - usamodzielnienie - organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator) - rodziny pomocowe	- ośrodek adopcyjny, Regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna - Interwencyjny Ośrodek Preadopcyjny

Źródło. Opracowanie własne na podstawie Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 w Gminie Kazimierza Wielka stanowi rozwinięcie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kazimierza Wielka na lata 2021-2030, w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną i jest spójny z Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025, Gminnym

Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

PODSTAWY TEORETYCZNE PROGRAMU

Chcąc stworzyć skuteczny system wsparcia dla rodziny należy uwzględnić w jego konstruowaniu funkcje i zadania, jakie stoją przed nią, jak również potrzeby jej członków. Maria Ziemska wyróżniła następujące funkcje, jakie spełniać powinna każda rodzina:

- Prokreacyjna;
- Produkcyjna;
- Usługowo-opiekuńcza;
- Socjalizacyjna;
- Psychohigieniczna.

Z wypełnianiem funkcji rodziny wiążą się następujące postawy rodzicielskie:

ZŁE	DOBRE:
Unikająca	Współdziałanie
Odrzucająca	Akceptacja
Nadmiernie chroniąca	Rozumna swoboda
Nadmiernie wymagająca	Uznanie praw dziecka;

Inną klasyfikację funkcji rodziny przedstawił Zbigniew Tyszka. Wymienił on dziesięć funkcji rodziny, które łączy w cztery podstawowe grupy:

1. Funkcje biopsychiczne:
 - a. funkcja prokreacyjna,
 - b. funkcja seksualna.
2. Funkcje ekonomiczne:
 - a. funkcja materialno-ekonomiczna,
 - b. funkcja opiekuńczo-zabezpieczająca,
3. Funkcje społeczno-wyznaczające:
 - a. funkcja klasowa,
 - b. funkcja legalizacyjno-kontrolna.
4. Funkcje socjopsychologiczne:
 - a. funkcja socjalizacyjna;
 - b. funkcja kulturalna;
 - c. funkcja rekreacyjno-towarzyska;

d. funkcja emocjonalno-ekspresyjna.

Przeobrażenia w strukturze rodziny, zwłaszcza w jej składzie osobowym i wzorach stosunków między członkami rodziny powodują przemiany jej funkcji. Współcześnie można zauważyć, że znacząco wzrosła funkcja ekonomiczna, która zdecydowanie góruje nad rodzinną sferą życia człowieka. Zmianie uległa też najważniejsza z funkcji w rodzinie tradycyjnej - opiekuńcza funkcja rodziny. We współczesnych rodzinach najważniejszą funkcją stała się funkcja określana, jako psychohigieniczna lub emocjonalno-ekspresyjna. Jej podstawowym celem jest zaspokojenie emocjonalnych potrzeb członków rodziny, daje możliwość wyrażaniu uczuć i własnej osobowości. Reasumując można stwierdzić, że pomimo zmian zachodzących w wielu aspektach rozwoju współczesnego społeczeństwa nienaruszone pozostają funkcje emocjonalne rodziny. Od jej członków nadal oczekuje się miłości, bezpieczeństwa, zrozumienia i wsparcia.

POJĘCIE RODZINY W ASPEKCIE PRAWNYM

W art. 6 Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej rodzinę określono jako osoby spokrewnione lub niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące. W rozumieniu polskiego prawa rodzinnego, więzami tworzącymi rodzinę są: pokrewieństwo, przysposobienie, powinowactwo, małżeństwo. Przepisy prawne nie definiują pojęcia: "pokrewieństwo". Jest ono wynikiem więzów krwi łączących określone osoby, przy czym wyróżnia się linie proste i boczne oraz stopnie pokrewieństwa. Rodzina według Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego to związek dwojga ludzi, kobiety i mężczyzny wychowujących razem dzieci, posiadających równe prawa

i obowiązki, zobowiązanych do wspólnego pożycia, wzajemnej pomocy, współdziałania i wierności. Art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. mówi: "Małżeństwo, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej".

Na potrzeby innych aktów prawnych, w ich zapisach, zostało określone pojęcie rodziny. Jej definicję znajdziemy w Kodeksie cywilnym, w ustawie o Karcie Dużej Rodziny, w ustawie o świadczeniach rodzinnych, o pomocy państwa w wychowaniu dzieci czy w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, a także w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Wśród zasad prawa rodzinnego w Polsce podstawowe znaczenie ma zasada dobra dziecka. Sprowadza się ona do zapewnienia dziecku maksymalnej ochrony, w zakresie jego interesów osobowych jak i majątkowych. Wyrazem tej zasady jest zobligowanie instytucji pomocy społecznej, sądów, władz administracyjnych do kierowania się w swojej działalności dyrektywą najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka. Również zasada ochrony prywatności życia rodzinnego wynika z Konstytucji. Zgodnie z art. 47, każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym. Mimo, że funkcjonowanie rodziny nie może

być dla państwa obojętne, to jednak jego ingerencja w stosunki rodzinne powinna następować wyłącznie w sytuacjach szczególnych, zgodnie z zasadą pomocniczości. Pomoc na tym etapie musi uwzględniać naturalną aktywność rodziny oraz jej wolę.

Przepisy ustawy o pomocy społecznej normują zagadnienia pomocy państwa dla rodziny. W sytuacji, gdy rodzina nie jest w stanie samodzielnie wypełniać swoich podstawowych zadań i funkcji, obowiązek ingerowania w rodzinę w celu pomocy w odbudowie i podtrzymaniu zagrożonych funkcji spoczywa na właściwych służbach publicznych, to tzw. subsydiarne towarzyszenie. Taką sytuacją jest zagrożenie dobra dziecka. Inny aspekt zasady pomocniczości to zaprzestanie działań pomocowych w chwili gdy rodzina jest w stanie ponownie samodzielnie funkcjonować. Granicą prawną interwencji w rodzinie na rzecz dziecka jest przekonanie, że zostało naruszone dobro dziecka. Jednak zanim dojdzie do interwencji rodzina ma prawo oczekiwać, że odpowiednie służby w porę dostrzegą jej problemy i udzielą adekwatnej pomocy.

CHARAKTERYSTYKA SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNA GMINY KAZIMIERZA WIELKA

Poniższy rozdział poświęcony jest zwięzłej analizie społeczno-demograficznej gminy Kazimierza Wielka. Opisano położenie administracyjne gminy, poddano analizie jej strukturę demograficzną, opisano zjawisko bezrobocia oraz scharakteryzowano rodziny korzystające z pomocy społecznej.

POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE GMINY

Gmina Kazimierza Wielka jest to gmina miejsko-wiejska, położona w południowej części województwa świętokrzyskiego, stanowiąca siedzibę Powiatu Kazimierskiego. Sąsiaduje z gminami: Skalbierz, Czarnocin, Bejsce, Opatowiec z województwa świętokrzyskiego oraz z gminami Pałecznicza, Proszowice, Koszyce z woj. małopolskiego. Położenie gminy oraz dostępność komunikacyjna powodują, że dla mieszkańców ośrodkiem miejskim pierwszego wyboru bardzo często bywa Kraków a nie miasto wojewódzkie Kielce. W 2018 roku ówczesny minister zdrowia wydał decyzję zezwalającą na prowadzenie lecznictwa uzdrowiskowego na terenie miejskim. Gminie przyznany został zatem status obszaru ochrony uzdrowiskowej obejmujący zasięgiem oprócz samej Kazimierzy Wielkiej również trzy sąsiednie miejscowości: Cudzynowice, Słonowice i Donosy.

Rysunek 1. Gmina Kazimierza Wielka

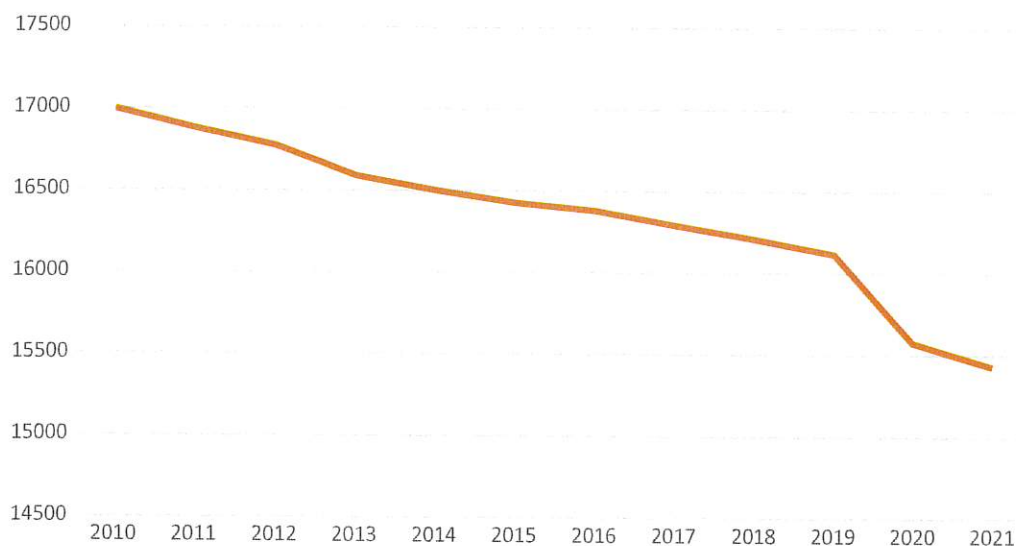
Źródło: https://pl.m.wikipedia.org/wiki/Plik:Kazimierza_Wielka_%28gmina%29_location_map.png

Ogólne powierzchnie gminy to około 13500 ha. (135 km²) w tym miasto ok. 500 ha. (5 km²). Obszar gminy podzielony jest na 42 sołectwa oraz miasto Kazimierza Wielka. Sołectwa w kolejności alfabetycznej to: Boronice, Broniszów, Chruszczyna Mała, Chruszczyna Wielka, Cło, Cudzynowice, Dalechowice, Donatkowice, Donosy, Gabułów, Głuchów, Gorzków, Góry Sieradzkie, Gunów Kolonia, Gunów Wilków, Hołdowiec, Jakuszowice, Kamieńczyce, Kamyszów, Kazimierza Mała, Krzyszkowice, Lekszyce, Lękawa, Łyczaków, Marcinkowice, Nagórzanki, Odonów, Paśmiechy, Plechów, Plechówka, Podolany, Sieradzice, Skorczów, Słonowice, Stradlice, Wielgus, Wojciechów, Wojsławice, Wymysłów, Zagórzycze, Zięblice, Zysławice.

LUDNOŚĆ I STRUKTURA DEMOGRAFICZNA GMINY

Na koniec 2021 roku gminę Kazimierza Wielka zamieszkiwało 15431 osób (stan na 31 grudnia wg Głównego Urzędu Statystycznego). Oznacza to, że był to kolejny z kolei rok przynoszący spadki liczby ludności gminy. Porównując z 2010 rokiem w gminie Kazimierza Wielka ubyło 1563 mieszkańców.

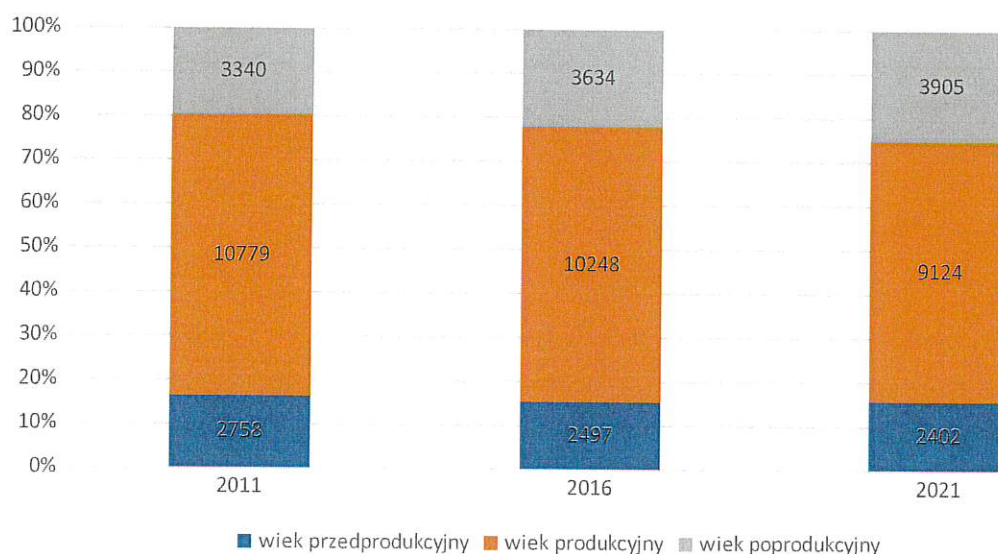
Wykres 1. Liczba ludności w gminie Kazimierza Wielka w latach 2010-2021

Źródło. Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Ważnym aspektem struktury demograficznej gminy jest analiza ludności pod kątem grup wiekowych. Zgodnie z nomenklaturą Głównego Urzędu Statystycznego rozróżniamy trzy podstawowe grupy osób: w wieku przedprodukcyjnym (do 17 lat), w wieku produkcyjnym oraz w wieku poprodukcyjnym. W przypadku gminy Kazimierza Wielka na przestrzeni ostatnich jedenastu lat zmniejszyła się liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym, natomiast zwiększyła w grupie osób w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 2. Ludność gminy Kazimierza Wielka wg ekonomicznych grup wieku

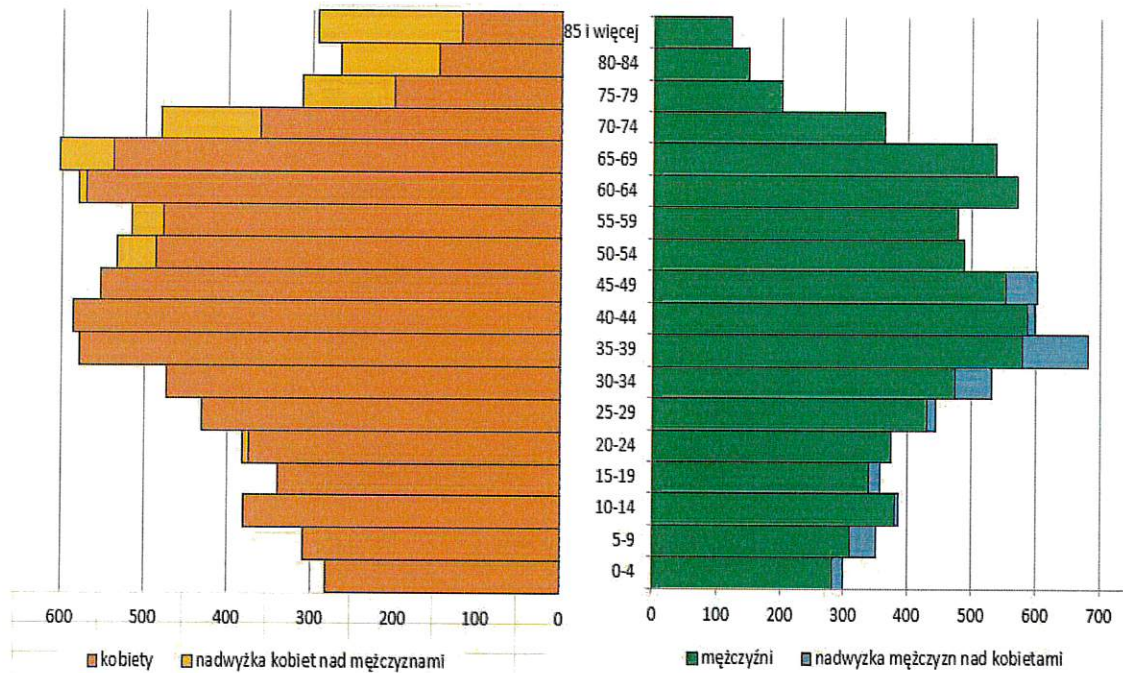

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Dokładniejszym przekrojem ludności gminy Kazimierza Wielka w ostatnim roku będzie analiza tzw. piramidy wieku GUS. Wykres ten obrazuje, w których grupach wiekowych przeważa liczba mężczyzn

a w których liczba kobiet. Jak wynika z poniższego wykresu liczba kobiet zdecydowanie przeważa wśród mieszkańców powyżej 50 roku życia oraz w grupie osób między 25 a 24 rokiem życia.

Wykres 3. Piramida wieku GUS w 2021 roku.

Źródło. Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

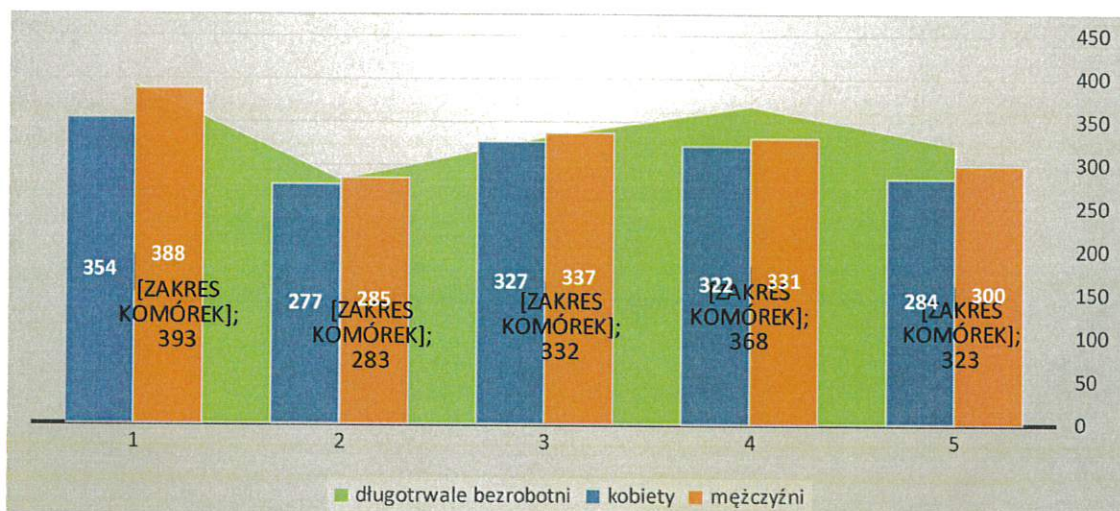
Analizując sytuację demograficzną gminy Kazimierza Wielka otrzymujemy obraz społeczeństwa starzejącego się, z teoretyczną przewagą liczby kobiet, ale w grupach wiekowych nie mających wpływu na zwiększenie dzietności. Biorąc powyższe pod uwagę, należy zakładać dalszy spadek liczby mieszkańców oraz zwiększanie odsetka osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności gminy.

BEZROBOCIE NA TERENIE GMINY KAZIMIERZA WIELKA

Bezrobocie od wielu lat pozostaje jednym z głównych problemów społecznych w gminie Kazimierza Wielka. Samo bezrobocie często skorelowane jest z innymi problemami, takimi jak ubóstwo, alkoholizm, przemoc domowa oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Obecna sytuacja gospodarcza, od wielu lat sprzyja osobom poszukującym pracy, dlatego też liczba mieszkańców gminy Kazimierza Wielka zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kazimierzy Wielkiej z roku na rok zmniejsza się. Na koniec 2018 roku Powiatowy Urząd Pracy w swoich rejestrach miał 742 mieszkańców gminy zarejestrowanych jako bezrobotnych, natomiast na koniec III kwartału 2022 roku (ostatnie dostępne dane statystyczne na moment przygotowania Programu) o 158 osób mniej. W całym tym okresie większość osób bezrobotnych stanowili mężczyźni. Osobami wymagającymi szczególnych działań są osoby długotrwale bezrobotne. W 2018 roku bez pracy od ponad roku były 393 osoby (53% ogółu bezrobotnych), natomiast w 2022 roku 323

osoby (55%). Wraz ze spadkiem liczby osób bezrobotnych maleje również wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Jeszcze w 2015 roku aż 70% osób w rodzinach korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej stanowiły rodziny korzystające z pomocy z powodu bezrobocia. W 2021 roku wskaźnik ten wyniósł 55%.

Wykres 4. Bezrobocie w gminie Kazimierza Wielka

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Kazimierzy Wielkiej.

CHARAKTERYSTYKA RODZIN OBJĘTYCH WSPARCIEM POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2021 roku z pomocy społecznej skorzystały 452 rodziny. Był to najniższy rezultat na przestrzeni ostatnich czterech lat. W 2019 roku miał miejsce znaczny wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy. W tym samym analizowanym okresie, co roku zmniejszała się liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji

Tabela 2. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń

	2018	2019	2020	2021
Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji	615	622	590	551
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń	471	479	456	450
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	471	705	682	452

Źródło. Opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej.

Przyznane świadczenia mają charakter zarówno pieniężny jak i niepieniężny. Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin oraz osób, które otrzymywały poszczególne świadczenia w latach 2018-2021. Poniższe dane nie sumują się z danymi z wcześniejszej tabeli, ponieważ część osób/rodzin otrzymywała oba rodzaje pomocy. Jak można zauważyć, popularniejszą formą wsparcia były świadczenia o charakterze pieniężnym.

Tabela 3. Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

	2018	2019	2020	2021
Liczba osób				
Świadczenia niepieniężne	245	217	178	168
Świadczenia pieniężne	395	417	422	408
Liczba rodzin				
Świadczenia niepieniężne	164	138	120	116
Świadczenia pieniężne	382	409	415	399

Źródło. Opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej.

Przekrój rodzin korzystających z pomocy społecznej jest zróżnicowany, zarówno pod względem liczebności jak i problemów z jakimi się borykają. Jednoosobowe gospodarstwa domowe są generalnie częstszymi odbiorcami świadczeń, jednak w przypadku tych o charakterze niepieniężnym, to rodziny wieloosobowe częściej korzystają z pomocy.

Tabela 4. Odbiorcy świadczeń wg typu rodziny w latach 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
Świadczenia pieniężne				
Rodzina jednoosobowa	181	233	217	213
Rodzina wieloosobowa	206	205	209	192
Świadczenia niepieniężne				
Rodzina jednoosobowa	38	30	31	44
Rodzina wieloosobowa	126	109	90	78

Źródło. Opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej.

Wśród rodzin, najwięcej świadczeń niepieniężnych trafia do rodziny z dwójką dzieci, a świadczeń pieniężnych do rodzin z jednym dzieckiem. Świadczenia wypłacane rodzinom z dziećmi stanowiły jedynie część tych wypłaconych dla bezdzietnych gospodarstw domowych.

Tabela 5. Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne rodziny ze względu na liczbę dzieci

	Ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
Bez dzieci	7077	2002	5075
Jedno dziecko	2737	370	2367
Dwoje dzieci	4954	264	4690
Troje dzieci	2947	92	2855
Czworo i więcej dzieci	1764	48	1716
inne	955	159	796

Źródło. Opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej.

Najczęstszymi powodami przyznania pomocy w ostatnich latach były: bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność. Kolejnym najczęściej występującym powodem było ubóstwo i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Liczba rodzin otrzymujących pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych utrzymywała się w ostatnich czterech latach na zbliżonym poziomie.

Tabela 6. Powody trudnej sytuacji życiowej rodzin w gminie Kazimierza Wielka

Powód trudnej sytuacji życiowej	2018	2019	2020	2021
Ubóstwo	63	45	34	37
Kłęska żywiolowa lub ekologiczna	3	38	5	4
Bezdomność	2	3	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	18	21	16	17
Bezrobocie	235	239	228	218
Niepelnosprawność	98	98	92	105
Długotrwała lub ciężka choroba	143	160	150	150
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	31	31	25	32
Przemoc w rodzinie	3	1	1	0
Zdarzenia losowe	3	14	7	5
Alkoholizm	4	8	6	3
Sytuacja kryzysowa	1	2	3	3
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z ZK	2	2	1	1
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	4	3	2	4
Sytuacja kryzysowe	0	0	3	4
Kłęska żywiolowa lub ekologiczna	1	0	0	0

Źródło. Opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej.

Zmniejszenie liczby rodzin korzystających ze świadczeń spowodowane jest między innymi rosnącymi przychodami rodzin, przy jednoczesnym utrzymaniu kryterium dochodowego. Dodatkowo transmisja środków finansowych dla rodzin z dziećmi, spadek bezrobocia i migracje członków rodzin przyczyniają się do tzw. „procesu anonimizacji” rodziny. Skutkuje to tym, że służby dowiadują się dopiero o już zaawansowanej sytuacji kryzysowej, nie mając tym samym możliwości, aby odpowiednio wcześniej podjąć działania profilaktyczne i tym samym dążyć do zniwelowania narastających problemów. Niezbędna jest zatem współpraca oraz niezwłoczne sygnalizowanie różnych instytucji o sytuacji rodzin.

CHARAKTERYSTYKA INSTYTUCJI WSPARCIA RODZINY NA POZIOMIE GMINY POD KĄTEM REALIZACJI ZADAŃ

Obowiązek wspierania rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji, niemogącej realizować funkcji opiekuńczo-wychowawczej w Gminie Kazimierza Wielka realizuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kazimierzy Wielkiej. Do zadań MGOPS należy:

- opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

- zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
- organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
- prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- finansowanie:
 - podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo- terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- sporządzenie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Gmina ma za zadanie udzielanie wsparcia rodzinom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych oraz pomoc w rozwiązywaniu ich problemów życiowych, w tym w wychowaniu dzieci. Praca z rodziną obejmuje analizę sytuacji rodzin i przyczyn kryzysu, wzmocnienie jej funkcji, rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, pomoc w integracji rodziny oraz przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny. W sytuacji ingerencji w rodzinie, której konsekwencją jest umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, służby gminne mają dążyć do reintegracji rodziny i powrotu dziecka do środowiska naturalnego.

Rodzina może korzystać ze wsparcia w formie: konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji, usług dla rodzin z dziećmi w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych, pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego, udziału w grupach wsparcia i grupach samopomocowych.

W sytuacji umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej nadal istnieje obowiązek pracy z rodziną.

W celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Placówka taka współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także z placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie opiekuńczej, specjalistycznej, pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Obok placówek wsparcia dziennego Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła następujące formy pomocy: rodziny wspierające i asystenta rodziny.

Rodziny wspierające mają wspomagać rodziny przeżywające trudności w opiece i wychowaniu dzieci, pomagać im w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz w kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodziny wspierające powinny wykazywać się odpowiednim zasobem umiejętności i pozytywnego doświadczenia życiowego. Swoją funkcję rodziny wspierające pełnią we współpracy z asystentem rodziny.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności: opracowanie i realizacja planu pomocy z rodziną, współpraca w tym zakresie z rodziną, pracownikiem socjalnym, w razie potrzeby koordynatorem pieczy zastępczej. Asystent rodziny ma udzielać pomocy powierzonym do opieki rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, opiekuńczo-wychowawczych, udzielać wsparcia w poszukiwaniu pracy, w edukacji dzieci, podejmować w razie potrzeby działania interwencyjne i zaradcze. Do jego obowiązków należy także sporządzanie stosownej dokumentacji, współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz monitorowanie sytuacji po zakończeniu pracy w rodzinie. W celu zaakcentowania odrębności zadań i funkcji jego praca nie może być łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego w tej samej gminie.

W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, ośrodek pomocy społecznej zleca pracownikowi socjalnemu przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. Po analizie sytuacji rodziny, pracownik socjalny w uzasadnionym przypadku występuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej z wnioskiem o przydzielenie asystenta rodziny. Asystent rodziny ma prawo do korzystania z poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmacnianie jego kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

Dopiero po wyczerpaniu wszystkich możliwości pomocy, w sytuacjach zaniedbywania i niezaradności wychowawczej z zagrożeniem życia i zdrowia dziecka, gdy rodzina nie jest w stanie poradzić sobie z problemami, zachodzi konieczność udzielenia dziecku pomocy, wsparcia zewnętrznego lub interwencji. W przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców dziecko ma prawo do pieczy zastępczej.

W myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej jest możliwe tylko po wyczerpaniu wszystkich sposobów pomocy rodzinie, chyba że zagrożone będzie bezpieczeństwo dzieci. Ustawa jednoznacznie formułuje priorytet, jakim jest wsparcie środowiskowe rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

ASYSTENT RODZINY

Głównym zadaniem asystenta rodziny jest podejmowanie konstruktywnych działań w pracy z rodziną za pomocą wszelkich dostępnych środków. Asystent rodziny powinien wspierać oraz wskazywać na prawidłowe wzorce funkcjonowania rodziny w społeczeństwie, ale przede wszystkim zwalczać zachowania patologiczne mające miejsce w tej rodzinie. Trudności mogą pojawić się w życiu każdego człowieka, w każdej rodzinie. Z częścią z nich niektórzy mogą sobie nie poradzić samodzielnie, ale nie mogą również liczyć na pomoc najbliższych. W takich rodzinach, mających trudność w prawidłowym sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej niezbędna jest pomoc asystenta rodziny. Aby odnieść sukces, asystent musi zdobyć zaufanie klienta poprzez nawiązanie pozytywnej relacji z członkami rodziny. Dopiero wtedy będzie w stanie wyzwolić potencjał rodziny do działania i zmiany postrzegania trudności ich dotyczących. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. To niezwykle ważne, gdyż współpraca powinna odbywać się w środowisku znanym rodzinie. Taka praca umożliwia szybsze rozpoznanie problemu oraz postawienie właściwej diagnozy. Celem pracy asystenta jest dążenie do osiągnięcia przez rodzinę podstawowego poziomu stabilizacji życiowej, umożliwiającej prawidłowe wychowywanie dzieci. Jako priorytet swojej pracy asystent stawia dobra dziecka. W sytuacjach tego nie wymagających stara się zażegnać kryzys w rodzinie i nie dopuścić do czasowego umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej lub umożliwić jak najszybszy powrót dziecka do rodziców.

W pracy asystenta czas ma niezwykle istotne znaczenie. Współpraca z rodziną powinna być długofalowa, aby móc wnikliwie zdiagnozować problemy. Do zadań asystenta rodziny w szczególności należą zadania określone w art. 15 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

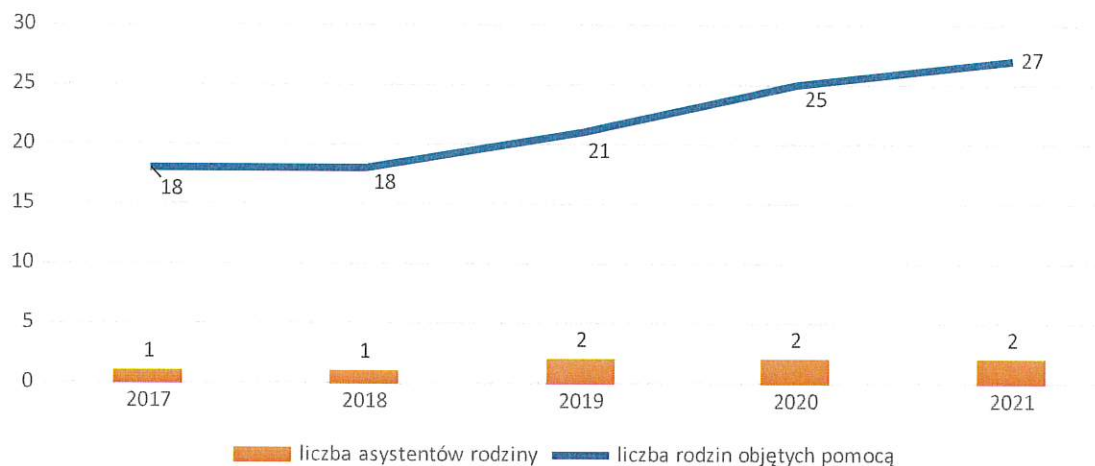
- opracowanie i realizacja określonego planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- opracowanie we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- udzielenie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;

- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i „Za życiem”;
- prowadzenie dokumentacji, pracy z rodziną,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny kierownikowi Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kazimierzy Wielkiej;
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą.

Zgodnie z ustawą liczba rodzin z jaką w tym samym czasie może pracować asystent rodziny jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15. Asystent monitoruje działania i postępy rodziny także wtedy, gdy już skończy z nią pracować – nie rzadziej niż 1 raz w miesiącu. Monitoring ten jest formą subtelnej pomocy rodziny w usamodzielnianiu i zapewnieniu pomocy w przypadku pojawienia się wyzwań, trudności w nowych sytuacjach.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kazimierzy Wielkiej zatrudnia obecnie 2 asystentów rodziny. W roku 2021 asystenci objęli wsparciem 27 rodzin (66 dzieci w rodzinach), z czego z dwoma rodzinami zakończono współpracę. W przeciągu ostatnich pięciu lat znacznie zwiększyła się liczba rodzin wymagających pomocy asystenta. Jeszcze w 2018 roku takowe wsparcie świadczone przez jednego asystenta otrzymywało 18 rodzin.

Wykres 5. Liczba asystentów rodziny oraz rodzin współpracujących

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Kazimierzy Wielkiej.

Dominującymi problemami w rodzinach objętych wsparciem asystentów rodzin były:

- Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego / nieumiejętność panowania nad emocjami, brak wyuczonych pozytywnych wzorców wychowawczych, duży dystans uczuciowy w stosunku do dzieci, bezrobocie.
- Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego / choroba, skłonności do picia alkoholu, bezrobocie, ubóstwo, konflikt pomiędzy małżonkami, wielodzietność.
- Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, rodzina niepełna.
- Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego / brak chęci do podjęcia zatrudnienia, alkoholizm, przemoc w rodzinie.
- Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego / bezrobocie, ubóstwo, przesadna opiekuńczość.
- Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego / ubóstwo, niewłaściwy dobór partnera życiowego.
- Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego / ubóstwo, rodzina niepełna.

Asystent rodziny wykonując swoje obowiązki współpracuje z różnymi instytucjami gminnymi i powiatowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny np.: szkołami, przedszkolami, świetlicami środowiskowymi, Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, grupami roboczymi, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kazimierzy Wielkiej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej – Koordynatorem pieczy zastępczej, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatową Komendą Policji, Powiatowym Urzę-

dem Pracy, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej, Sądem Rodzinnym, kuratorami społecznymi, placówkami ochrony zdrowia i organizacjami pozarządowymi.

RODZINA WSPIERAJĄCA

Stosunkowo mało popularną formą pomocy rodzinom mającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest zaangażowanie rodziny wspierającej. Jest to społeczna forma wsparcia (nie przysługuje za nie wynagrodzenie, jedynie zwrot kosztów związanych z udzielaniem wsparcia), która polega na pomocy rodzinie, poprzez wykorzystanie własnych doświadczeń, wiedzy, zasobów i umiejętności. Co niezwykle istotne, rodzina wspierająca nie może wyręczać rodziców biologicznych, lecz aktywnie, przy udziale asystenta rodziny, pomagać im w przezwyciężaniu trudności, z jakimi borykają się wychowując dzieci. Formy współpracy bywają bardzo zróżnicowane i tak naprawdę wynikają tylko z pomysłowości zainteresowanych oraz uzgodnień między stronami. Pomoc najczęściej przybiera formę:

- organizacji czasu wolnego dzieciom z rodzin wspieranych,
- wypracowania nawyku wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny,
- pomocy dzieciom w nauce,
- udzielania wskazówek w takich kwestiach jak: gotowanie, sprzątanie, utrzymanie higieny osobistej czy racjonalne prowadzenie budżetu domowego,
- utrzymywanie stałego kontaktu z rodziną wspieraną i z gminnym ośrodkiem pomocy społecznej.

Rodzina wspierająca może pochodzić z bezpośredniego otoczenia rodziny w kryzysie. Ustanawia ją Burmistrz po uprzednim uzyskaniu pozytywnej opinii Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Jak wspomniano na wstępie, jest to stosunkowo mało popularna metoda wsparcia, ponieważ na ogół brak jest chętnych do pełnienia takich ról. W latach 2019-2020 na terenie gminy Kazimierza Wielka była jedna rodzina wspierająca. W roku kolejnym niestety nie było rodzin chętnych do podjęcia się tej funkcji. W roku 2022 dzięki staraniom pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jedna rodzina pełniła funkcję rodziny wspierającej.

GRUPY WSPARCIA I GRUPY SAMOPOMOCOWE

Odpowiednikiem formalnej bądź nieformalnej pomocy psychologicznej świadczonej na rzecz rodzin jest **grupa wsparcia**. Grupa składa się z osób, które łączą podobne problemy, trudności i może mieć zarówno charakter otwarty jak i zamknięty. Udział w grupie wsparcia polega na dzieleniu się własnymi doświadczeniami z innymi członkami, słuchaniu, nawiązywaniu kontaktu, udzielaniu wzajemnego wsparcia emocjonalnego. Obecnie na terenie gminy nie funkcjonuje żadna grupa wsparcia.

Grupy samopomocowe są dobrowolnym, niesformalizowanym zgromadzeniem osób, które poprzez swoją aktywność starają się wspólnie pokonywać trudności natury psychicznej bądź socjalnej dotyczące ich samych lub osób z najbliższego otoczenia. Celem ich pracy jest zmiana własnych osobistych warunków życia. W trakcie wspólnych rozmów i w przypadku regularnie odbywających się spotkań grupy poszczególni jej uczestnicy doświadczają ulgi i wsparcia od innych biorących udział w spotkaniu i uświadamiają sobie, że nie są pozostawieni sami sobie. Uczą się również rozpoznawać trudności, żyć z nimi albo je pokonywać. Podstawą pracy w grupie stanowi wzajemna wymiana doświadczeń i informacji. Tak jak w przypadku grup wsparcia, aktualnie na terenie Gminy Kazimierza Wielka nie ma żadnych grup samopomocowych.

PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO

Placówki wsparcia dziennego są jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny, w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W pracy z dzieckiem współpracują z rodzicami, opiekunami, placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi, a uczestnictwo dzieci w zajęciach jest nieodpłatne i co do zasady dobrowolne. Niewątpliwym atutem placówek wsparcia dziennego jest stworzenie bezpiecznego, przyjaznego dziecku miejsca, gdzie znajdzie ono akceptację, uwagę i zostanie wysłuchane. Aktualnie na terenie Gminy Kazimierza Wielka działają 4 świetlice funkcjonujące jako placówki wsparcia dziennego, które zapewniają łącznie 145 miejsc dla dzieci z gminy:

- Świetlica Opiekuńczo – Wychowawcza w Kazimierzy Wielkiej. Świetlica została uruchomiona w 2001 roku i przeznaczona jest dla dzieci i młodzieży, którym rodzice nie mogą zapewnić opieki w czasie wolnym od zajęć szkolnych w tym dla dzieci pragnących rozwijać swoje uzdolnienia i zainteresowania. Obecnie świetlica funkcjonuje w nowo wyremontowanym budynku przy ulicy Kolejowej 17.
- Dwie świetlice środowiskowe. Jedna funkcjonująca obok Świetlicy Opiekuńczo-Wychowawczej przy ulicy Kolejowej 17, druga działająca również w nowo wyremontowanym budynku Samorządowej Szkoły Podstawowej w Wielgusie. Obie świetlice zapewniają dzieciom między innymi zajęcia ruchowe, teatralne i muzyczne.
- Świetlica socjoterapeutyczna prowadzona przez Caritas Diecezji Kieleckiej przy parafii w Cudzynowicach. Świetlica zapewniała zajęcia dla dzieci: warsztaty profilaktyczne, edukacyjne, hobbystyczne oraz konsultacje indywidualne, warsztaty edukacji obywatelskiej, oraz wsparcie pedagoga / psychologa dla rodziców lub opiekunów dzieci.

PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

Poradnictwo specjalistyczne udzielane jest osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu problemów życiowych. Pomoc w formie poradnictwa specjali-

stycznego może zostać udzielona w szczególności z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Udzielana jest bezpłatnie w zakresie poradnictwa prawnego, poradnictwa psychologicznego oraz poradnictwa socjalnego. Taka forma wsparcia jest jedną z podstawowych „usług” świadczonych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kazimierzy Wielkiej. Poradnictwo prawne realizowane jest przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, możliwych form pomocy itp. Poradnictwo psychologiczne dotyczy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo rodzinne obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną. W 2021 roku z poradnictwa specjalistycznego skorzystały 4 rodziny, przy 217 w roku 2020.

Mieszkańcy gminy Kazimierza Wielka mają zapewniony dostęp do specjalistów w Rodzinnym Punkcie Informacyjno-Konsultacyjny ds. Przemocy i Uzależnień, działającego w strukturze Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

PRACA SOCJALNA

Elementarną pomoc na rzecz rodzin, świadczoną przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest praca socjalna, która prowadzona jest z osobami lub rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną, w celu nawiązania współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności. Działalność pracownika socjalnego polega na mobilizacji osób, rodzin, a w razie potrzeby lokalnych środowisk do podejmowania działań na rzecz jednostki. Pracownik socjalny dzięki wykorzystaniu zasobów tkwiących w osobach i rodzinach oraz przy wykorzystaniu ich umiejętności pomaga osiągnąć założony cel. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny.

Tabela 7. Liczba kontraktów i projektów socjalnych

	2018	2019	2020	2021
Liczba kontraktów	74	74	74	4
Liczba projektów	0	0	0	0

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Kazimierzy Wielkiej.

Kontrakt socjalny jest podstawowym narzędziem pracy pracownika socjalnego. W 2021 roku takowy zawarto jedynie z 4 rodzinami. W poprzednich latach zawierano 74 kontakty rocznie. Kontrakt socjalny jest umową, która ma na celu ustalenie zasad współdziałania podopiecznego z MGOPS w celu wyjścia z trudnej sytuacji i stanowi, obok wywiadu środowiskowego podstawowe narzędzie pracownika socjalnego.

PARTYCYPACJA W KOSZTACH UTRZYMANIA DZIECI Z GMINY KAZIMIERZA WIELKA UMIESZCZONYCH W PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie ustawą, za dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka w pieczy zastępczej, ponosi wydatki w wysokości :

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Tabela 8. *Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej*

	2018	2019	2020	2021
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej (zł)	114884	145012	182611	205109
Liczba dzieci w pieczy zastępczej	12	13	13	16

Źródło. *Opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej*

Wzrost kosztów ponoszonych przez gminę Kazimierza Wielka na współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej wynika z faktu, że od dnia 1 czerwca 2018 roku uległa zmianie wysokość świadczeń przysługujących rodzinom zastępczym. Dodatkowo wraz z pobytem dzieci w pieczy zastępczej powyżej dwóch lat rośnie procent jaki gmina ponosi na współfinansowanie ich opieki i wychowania. W 2021 roku odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej przekroczyła 200 tysięcy złotych, z czego ponad 177 tysięcy złotych stanowił koszt umieszczenia 9 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Pozostała kwota pokryła odpłatność za pobyt 7 dzieci w rodzinach zastępczych.

Z powyższych danych wynika, że wszelkie działania dążące do utrzymania pełnej rodziny są ważne zarówno ze względów społecznych jak i ekonomicznych. Asystenci rodziny wspomagający pracę i działania pracowników socjalnych, pozwolili na zwiększenie form oraz zakresu udzielanego rodzinom wsparcia. Brak tej współpracy wpłynąłby na zwiększenie liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, na dłuższy pobyt dzieci i tym samym wyższe koszty ponoszone przez gminę.

ANALIZA SWOT

Na potrzeby opracowania niniejszego Gminnego Programu Wsparcia Rodziny, korzystając z wypracowanej diagnozy oraz doświadczeń osób bezpośrednio zaangażowanych w pomoc rodzinom, przygotowano analizę SWOT systemu wsparcia rodziny w gminie Kazimierza Wielka. Analiza określa mocne i słabe strony gminy, jako czynniki wewnętrzne oraz szanse i zagrożenia, jako te aspekty, na które instytucje nie mają bezpośrednio wpływu.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Znajomość środowiska lokalnego przez pracowników socjalnych; • Wykwalifikowana kadra pracownicza Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej; • Dostęp do poradnictwa specjalistycznego; • Działające świetlice szkolne i środowiskowe oraz świetlica opiekuńczo-wychowawcza; • Żłobek dla dzieci z gminy; • Asystenci rodziny w strukturach MGOPS; • Działalność Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej; • Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza na terenie Gminy; • Doświadczenie w realizacji programów i projektów skierowanych do rodzin zagrożonych wykluczeniem; • Dobrze rozwinięta baza rekreacyjno-sportowa; • Doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, w tym rządowych i unijnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak grup samopomocowych na terenie gminy; • Uzależnienie klientów od pomocy społecznej, w tym pomocy finansowej; • Trudności z wczesnym diagnozowaniem problemów rodziny pomimo znajomości środowiska lokalnego; • Niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych; • Bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych; • Niski poziom wykształcenia osób korzystających z pomocy społecznej; • Niechęć rodzin do korzystania z poradnictwa specjalistycznego; • Bierność zawodowa klientów MGOPS; • Zjawisko alkoholizmu. • Brak Ośrodka interwencji Kryzysowej na terenie Gminy Kazimierza Wielka
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Kampanie ogólnopolskie, w tym w zakresie zagrożeń społecznych; • Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych; • Ustawiczne szkolenia osób pracujących na rzecz rodziny; • Programy socjalne; • Rozwój wolontariatu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Przerzucanie odpowiedzialności za wychowanie dziecka na szkołę lub/i inne instytucje; • Utrwalanie zjawisk negatywnych w sferze społecznej, w tym wyuczonej bezradności i roszczeniowości; • Inflacja oraz wysokie koszty energii i opału przyczyniające się do rzeczywistego ubożenia społeczeństwa; • Przeciążenie nowo dokładanymi obowiązkami pracowników ośrodków pomocy społecznej; • Pandemia utrudniająca bezpośredni kontakt z rodzinami; • Społeczne przyzwolenie na nadużywanie alkoholu;

	<ul style="list-style-type: none"> Niemożliwość pełnego zdiagnozowania zjawiska przemocy domowej, ponieważ ciągle jest to traktowane jako tabu; Wzrost kosztów utrzymania rodziny; Brak zainteresowania rodziców sposobem w jaki ich dzieci spędzają swój czas; Degradacja więzi oraz wartości rodzinnych; Niespójność przepisów prawa.
--	--

CELE GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Celem głównym Programu jest wspieranie rodzin, dbanie o dobro dziecka oraz rozwijanie systemu wsparcia dla rodziny. Cel ten stanowi kontynuację celu wynikającego z poprzedniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2023 w Gminie Kazimierza Wielka. Osiągnięcie celu głównego będzie możliwe poprzez realizację zaproponowanych celów szczegółowych.

Cel szczegółowy 1: Zapewnienie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny			
	Zadanie	Realizatorzy	Wskaźnik/miernik
1.1.	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia	MGOPS, PCPR, UM, NGO, Kościoły i związki wyznaniowe	Liczba rodzin objętych pomocą
1.2.	Realizacja programów dożywiania dzieci	Szkoły, MGOPS, UM, NGO	Liczba dzieci korzystających z posiłku
1.3.	Pomoc dzieciom i młodzieży szkolnej z rodzin dotkniętych ubóstwem poprzez przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych	MGOPS	Liczba uczniów objętych wsparciem
1.4.	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	Szkoły, MGOPS, SPZOZ, PCPR	Liczba monitorowanych rodzin
Cel szczegółowy 2: Zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowych w rodzinie oraz minimalizacja ewentualnych ich skutków			
	Zadanie	Realizatorzy	Wskaźnik/miernik
2.1.	Zapewnienie pomocy asystenta rodziny rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze	MGOPS	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny
2.2.	Zapewnienie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego dzieciom i rodzinom	MGOPS, PPP, PCPR	Liczba osób, którym udzielono wsparcia
2.3.	Dążenie do powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych	MGOPS	Liczba dzieci, które wróciły do rodziny
2.4.	Świadczenie pracy socjalnej	MGOPS	Liczba rodzin objętych pracą socjalną
2.5.	Aktywizacja zawodowa osób w rodzinach z problemem bezrobocia	PUP, MGOPS, UM, NGO	Liczba osób objętych wsparciem
2.6.	Szkolenia, warsztaty oraz konsultacje dla rodzin celem wzmocnienia ich kompetencji w zakresie prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych	MGOPS, PCPR, NGO, Szkoły	Liczba szkoleń, warsztatów Liczba osób objętych konsultacjami

2.7.	Zabezpieczenie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	MGOPS, UM, PCPR	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej
2.8.	Podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny	MGOPS	Liczba godzin szkoleniowych
Cel szczegółowy 3: Rozwój zasobów systemu wsparcia rodziny			
	Zadanie	Realizatorzy	Wskaźnik/miernik
3.1.	Pozyskiwanie rodzin do pełnienia funkcji rodziny wspierającej	MGOPS, UM	Liczba rodzin wspierających
3.2.	Tworzenie grup wsparcia	PCPR, PPP, MGOPS, NGO	Liczba grup wsparcia
3.3.	Zapewnienie funkcjonowania świetlic środowiskowych oraz świetlicy opiekuńczo-wychowawczej	MGOPS, UM	Liczba dzieci korzystających ze świetlic
3.4.	Rozwój współpracy podmiotów podejmujących działania na rzecz wsparcia rodziny	MGOPS, PCPR, Szkoły, Zdrowie, Sąd-Kuratorzy, Policja	Liczba wspólnie podjętych działań
3.5.	Zapewnienie szkoleń oraz udziału w superwizji dla osób zaangażowanych w działalność na rzecz rodzin	MGOPS, Szkoły, UM, PPP, PCPR	Liczba przeszkolonych osób
3.6.	Promowanie działalności grup samopomocowych	MGOPS, NGO	Liczba grup samopomocy
3.7.	Utworzenie Gminnego Centrum Kryzysowego	MGOPS	Liczba osób, które skorzystały z pomocy
Cel szczegółowy 4: Zapobieganie rozwojowi zjawisk patologicznych mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny			
	Zadanie	Realizatorzy	Wskaźnik/miernik
4.1.	Wspieranie dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	MGOPS, PPPP, Szkoły	Liczba dzieci objętych wsparciem
4.2.	Realizacja kampanii społecznych o tematyce przeciwdziałania przemocy domowej, uzależnieniom itp.	MGOPS, Szkoły, U<, Zdrowie, PCPR, NGO	Liczba podjętych działań
4.3.	Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku letniego i zajęć pozaszkolnych	MGOPS, UM, Szkoły, NGO, KOK, BP, Kościoły i związki wyznaniowe	Liczba dzieci korzystających z oferty
4.4.	Udzielanie pomocy uczniom z trudnościami w nauce	Szkoły, PPP, NGO	Liczba dzieci korzystających z pomocy
4.5.	Realizacja oraz udział w działaniach integrujących społeczność lokalną celem przeciwdziałania patologiom społecznym	MGOPS, KOK, BP, UM, Szkoły, NGO	Liczba działań
4.6.	Zapewnienie pomocy osobom doznającym przemocy domowej	MGOPS, ZI, Policja, UM, NGO	Liczba osób, które otrzymały pomoc

CZAS REALIZACJI DZIAŁAŃ WYNIKAJĄCYCH Z PROGRAMU

Całość działań wymienionych w poprzednim rozdziale będzie miała charakter ciągły, czyli będą realizowane w każdym roku obowiązywania Programu Wspierania Rodziny.

ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny lata 2023-2025 w Gminie Kazimierza Wielka skierowany jest do dzieci i rodzin z terenu miasta i gminy Kazimierza Wielka. Szczególną grupę adresatów stanowią rodziny przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, w tym te, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

REALIZATORZY PROGRAMU

Do wszystkich działań przypisano realizatorów. Osiągnięcie wyznaczonego celu będzie możliwe jedynie przy współpracy między instytucjami działającymi na rzecz pomocy rodzinom. Użyte w tabelach skróty oznaczają:

UM	Urząd Miasta i Gminy Kazimierza Wielka
MGOPS	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kazimierzy Wielkiej
GKRPA	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kazimierzy Wielkiej
ZI	Zespół Interdyscyplinarny w gminie Kazimierza Wielka
PCPR	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej
NGO	Organizacje pozarządowe i społeczne
Kościoły i związki wyznaniowe	Kościoły i związki wyznaniowe
Szkoły	Placówki oświatowe w gminie Kazimierza Wielka
Zdrowie	Placówki służby zdrowia w gminie Kazimierza Wielka
PPP	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kazimierzy Wielkiej
PUP	Powiatowy Urząd Pracy w Kazimierzy Wielkiej
KOK	Kazimierski Ośrodek Kultury
BP	Biblioteka Publiczna w Kazimierzy Wielkiej
Sąd-Kuratorzy,	Kuratorzy Sądowi
Policja	Jednostki Policji w tym Komenda Powiatowa Policji w Kazimierzy Wielkiej

POTENCJALNE ZAGROŻENIA MOGĄCE WPŁYNAĆ NA OSIĄGNIĘCIE ZAŁOŻONYCH CELÓW

Każdy wieloletni program zakładający realizację określonych celów, nawet pomimo najlepiej dobranych zestawów działań może zakończyć się niepowodzeniem i nieosiągnięciem planowanych rezultatów. Jako główne ryzyka mogące potencjalnie wpłynąć na realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny lata 2023-2025 w Gminie Kazimierza Wielka należy wymienić:

- ograniczenie środków finansowych na realizację zadań, w tym zapewnienie kontynuowania działalności istniejących struktur,
- wzrost kosztów funkcjonowania instytucji,
- niechęć rodzin do podjęcia współpracy z asystentem rodziny,
- brak zaangażowania środowisk lokalnych przejawiający się np. niemożnością zapewnienia rodzin wspierających,

- zmiany prawne wpływające na destabilizację bieżącej pracy instytucji zaangażowanych w działania na rzecz dzieci i rodziny.

FINANSOWANIE PROGRAMU

Głównym źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny lata 2023-2025 w Gminie Kazimierza Wielka są środki własne Gminy Kazimierza Wielka zaplanowane na poszczególne lata w budżecie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kazimierzy Wielkiej na realizację Programu oraz w budżetach innych gminnych jednostek organizacyjnych. Dodatkowo jako źródła finansowania należy wymienić:

- środki własne gminy pochodzące z podatku od sprzedaży napojów alkoholowych (tzw. „korkowe);
- dotacje z budżetu państwa oraz konkursy i programy rządowe;
- budżety pozostałych podmiotów realizujących zadania na rzecz dziecka i rodziny;
- dotacje unijne,
- środki pozyskane przez organizacje pozarządowe.

PROMOCJA PROGRAMU

Realizacja działań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 w Gminie Kazimierza Wielka uzależniona jest dobrej znajomości środowiska lokalnego. Wiele zaplanowanych działań ma charakter profilaktyczny oraz prewencyjny, dlatego też niezbędna jest promocja Programu, aby jak najszersze grono mieszkańców miało świadomość o podejmowanych czynnościach oraz możliwościach szukania pomocy. Gminny Program Wspierania Rodziny lata 2023-2025 w Gminie Kazimierza Wielka w szczególności promowany będzie poprzez:

- strony internetowe podmiotów zaangażowanych w realizację programu oraz organizacji pozarządowych,
- plakaty, ulotki informujące o podejmowanych działaniach oraz formach pomocy,
- lokalne media oraz liderów społeczności lokalnych,
- kampanie informacyjne.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny lata 2023-2025 w Gminie Kazimierza Wielka jako dokument wyznaczający cele i działania na okres trzech lat wymaga oceny i weryfikacji podejmowanych działań. Monitoring Programu będzie polegał na sukcesywnym gromadzeniu i analizowaniu informacji

o stanie realizacji zadań. Stała obserwacja postępu Programu pozwoli na sprawne podjęcie ewentualnych czynności korygujących, w tym poszerzenie katalogu działań.

Zgodnie z założeniami Programu, dla rodzin w pierwszej kolejności będą tworzone warunki do samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Wsparcie będzie miało charakter profilaktyczny i doradczy. Jest to sposób na wyuczenie wzorców prawidłowego funkcjonowania rodziny w środowisku i w przyszłości na usamodzielnienie od pomocy instytucji polityki społecznej.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań, głównie w oparciu o analizę wskazanych wskaźników, które będą weryfikowane corocznie. Ewaluacja będzie zrealizowana po trzecim roku obowiązywania Programu i dodatkowo zawierać będzie analizę osiągnięcia zakładanych efektów, jako rzeczywistych rezultatów zaproponowanych celów.

Zgodnie z Ustawą o Wspieraniu Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku, Dyrektor Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kazimierzy Wielkiej zobowiązany jest do przygotowania sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny lata 2023-2025 w Gminie Kazimierza Wielka, które Burmistrz Miasta i Gminy przedkłada Radzie Miejskiej w Kazimierzy Wielkiej do dnia 31 marca każdego roku.

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Spodziewanymi rezultatami realizowanego Gminnego Programu Wspierania Rodziny lata 2023-2025 w Gminie Kazimierza Wielka będą:

- wzmocnienie współpracy między instytucjami zaangażowanymi w realizację programu;
- powrót dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodzin biologicznych;
- zdiagnozowanie środowiska lokalnego pod kątem zagrożeń społecznych;
- poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze umożliwiającą im wychowywanie dzieci;
- podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa o dostępnych formach wsparcia.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI KOŃCOWE

Gminny Program Wspierania Rodziny lata 2023-2025 w Gminie Kazimierza Wielka zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci. To właśnie dobro dziecka w całym procesie pomocy i wsparcia jest najważniejsze. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości do samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest zatem systematyczne podniesienie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Ważnym aspektem jest również zapewnienie wykwalifikowanej kadry, która będzie w stanie zapewnić profesjonalną pomoc rodzinom.

PRZEWODNICZACY
RADY Pedagogicznej
Wacław [signature]

Spis tabel, wykresów i rysunków

Tabela 1. Podział zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej.....	4
Tabela 2. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń.....	11
Tabela 3. Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych.....	12
Tabela 4. Odbiorcy świadczeń wg typu rodziny w latach 2018-2021.....	12
Tabela 5. Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne rodziny ze względu na liczbę dzieci.....	12
Tabela 6. Powody trudnej sytuacji życiowej rodzin w gminie Kazimierza Wielka.....	13
Tabela 7. Liczba kontraktów i projektów socjalnych.....	21
Tabela 8. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.....	22
Wykres 1. Liczba ludności w gminie Kazimierza Wielka w latach 2010-2021.....	9
Wykres 2. Ludność gminy Kazimierza Wielka wg ekonomicznych grup wieku.....	9
Wykres 3. Piramida wieku GUS w 2021 roku.....	10
Wykres 4. Bezrobocie w gminie Kazimierza Wielka.....	11
Wykres 5. Liczba asystentów rodziny oraz rodzin współpracujących.....	18
Rysunek 1. Gmina Kazimierza Wielka.....	8

PRZEWODNICZĄCY,
RADY GMINNEJ

Wacław Piwudzki